

Remiss

Datum 2021-03-15

Diarienummer RS 2021-01146

Remiss om regional fysisk planering enligt PBL- VGR som regionplaneorgan

En reviderad plan- och bygglag, PBL, började gälla 1 januari 2019. I och med att lagen antogs fick Region Stockholm och Region Skåne ett obligatoriskt uppdrag att bedriva regional fysisk planering för sitt respektive territorium. Det är endast regionutvecklingsansvariga som kan omfattas och i Västra Götaland är det bara Västra Götalandsregionen som kan vara det. Som ett led i att åstadkomma mer enhetlighet i landet, kan ytterligare län omfattas när behov av och förutsättningar för sådan planering finns. Riksdagen gjorde också ett så kallat tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska "ta nödvändiga initiativ till att utveckla reformen så att den omfattar fler län".

Finansdepartementet har, via samtal 2019 och 2020, frågat Västra Götalandsregionen om regionen bedömer att det finns förutsättningar för att kunna omfattas av lagen. I remissvaren på den nyligen antagna strategin VG2030 efterfrågas en utökad och tydligare regional fysisk planering. Frågan om regionens ansvar för regional planering enligt PBL har lyfts på beredningen för hållbar utveckling (BHU) och BHU:s ordförande önskade få synpunkter från kommunerna och kommunalförbunden om deras inställning till frågan om att Västra Götalandsregionen skulle bli ett regionplaneorgan. Frågan har diskuterats i kommunalförbunden som återkom med önskemål om att frågan skulle skickas som en formell remiss, samt att VGR tydliggör sin inställning. BHU ställde sig bakom önskemålet om remiss.

Västra Götalandsregionen är positiv till att bereda och utreda frågan om en hemställan till regeringen om att ansvara för regional fysisk planering, under förutsättning att det finns stöd från kommunerna då planeringen behöver göras genom samverkan. Ett sådant stöd är en viktig förutsättning för att nå framgång i denna typ av planering.

Remissen består av ett antal frågeställningar och ett underlag bestående av kort fakta, med lästips för fördjupning.

Under remisstiden kommer en digital remisskonferens att hållas den 29 april på eftermiddagen. Mer information om remisskonferensen kommer att skickas ut inom kort.

Remissens frågeställningar

Vilken inställning har ni till att Västra Götalandsregionen hemställer om att få ansvar för regional fysisk planering enligt PBL i Västra Götaland.

Vi önskar svar på följande frågeställningar:

- Vilken betydelse kan en samlad planering på regional nivå ha för att stärka Västra Götaland?
- Hur resonerar ni kring hur den regionala fysiska planeringen kan stödja den kommunala fysiska planeringen?
- Vilka frågor/områden inom fysisk planering ser ni att det finns ett behov av att samverka kring på regional nivå?
- Vilka samverkansformer tror ni skulle behövas?
- Sammanfattande syn på frågan om VGR ska hemställa till regeringen om att ansvara för regional planering enligt PBL.
- Övriga synpunkter

Här beskrivs bakgrund till respektive remissfråga:

Vilken betydelse kan en samlad fysisk planering på regional nivå ha för att stärka Västra Götaland?

Ett bakomliggande skäl till förslaget om regional fysisk planering är att planeringen bör kunna bidra till att stärka samordningen med andra planeringsslag. En regional plan utgör då gemensamma plattformar, viljeinriktningar och utgångspunkter, vilket ger ett stöd för mellankommunal samverkan och i dialoger med staten och andra nivåer.

Hur resonerar ni kring hur den regionala fysiska planeringen kan stödja den kommunala fysiska planeringen?

Ett syfte med regional fysisk planering är att den, genom att ha ett regionalt perspektiv, ska ge ett stöd för kommuner och andra aktörer i deras översiktliga planering. Enligt förarbetena och propositionen skrivs att avsikten med ansvaret för regional fysisk planering är att den ska underlätta den kommunala översiktsplaneringen, planeringen för bostadsförsörjning och planeringen av övriga regionala planeringsslag genom att bidra med underlag och regionala bedömningar samt avvägningar mellan olika nationella, regionala och lokala intressen.

Vilka frågor/områden inom fysisk planering ser ni att det finns ett behov av att samverka kring på regional nivå?

Många frågor är strukturövergripande och kan inte begränsas av en kommungräns, t ex transportinfrastruktur, kollektivtrafik och miljö- och klimatfrågor, samt energiförsörjning. I förarbetena till lagändringen (SOU 2015:59/Prop2017/18:266) skrevs att planeringen ska omfatta frågor av betydelse för den fysiska miljön som angår två eller flera kommuner i ett län. Planeringen ska således gälla frågor som behöver behandlas ur ett bredare perspektiv än den enskilda kommunens. Regional planering är inte avsedd att inskränka den kommunala planeringen, den ska vara stödjande. Förslaget innebär inte en omfördelning av uppgifter som någon annan ansvarar för idag. Här nämns några gränsöverskridande frågor. Finns det fler?

I våra tidigare dialoger i kommunalförbundens nätverk kring regional planering har exempelvis följande frågor lyfts fram:

Vilka samverkansformer tror ni skulle behövas?

- Vilken roll kan/bör kommunalförbunden ha?

Med tanke på Västra Götalands storlek med 49 kommuner behöver det finnas tydliga samverkansformer för regional fysisk planering. Även samverkansformer med grannregioner behöver utvecklas, speciellt där gemensamma arbetsmarknadsregioner finns. Exempel på samverkansformer mellan VGR och kommuner och kommunalförbund finns inom det regionala transportinfrastrukturarbetet och för det strategiska arbetet inom kollektivtrafiken. Kommunalförbunden bedriver idag arbete med delregionala strukturbilder. I Västra Götaland är vi unika med en organisation med fyra kommunalförbund. Att tillsammans med berörda aktörer utarbeta arbetsformer för samarbetet inom länet, liksom utanför, blir en grundläggande fråga.

Sammanfattande syn på frågan om VGR ska hemställa till regeringen om att ansvara för regional planering enligt PBL
Utifrån ovan frågor och svar – vad är er sammanfattande syn gällande om VGR ska vara regionplaneorgan enligt PBL?

Övriga synpunkter

Övriga synpunkter, medskick eller inspel som ni vill bidra med.

Svar på remissen

Vi vill ha ert remissvar **senast 30 september 2021**. Svaret skickas till regionstyrelsen@vgregion.se. Ange i ämnesraden "Er organisation – Remissvar Regional fysisk planering PBL, RS 2021-01146".

Frågor angående remissen besvaras av anita.rynvall.martensson@vgregion.se eller martin.elifsson@vgregion.se

Med vänliga hälsningar

Västra Götalandsregionen

Sändlista remiss

Kommunerna i Västra Götaland
Göteborgsregionens kommunalförbund
Fyrbodals kommunalförbund
Sjuhärads kommunalförbund
Skaraborgs kommunalförbund
Region Halland
Region Jönköping
Region Värmland
Region Örebro
Länsstyrelsen Västra Götaland
Trafikverket Region Väst